

Podrška reformama u životnoj sredini

Zaštita prirode

Zakonski osnov	Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 i 95/2018) Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020) Zakon o inspekcijском nadzoru ("Sl. glasnik RS", br. 36/2015, 44/2018 i 95/2018) Zakon o prostornom planu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 88/10) Uredba o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.) Uputstvo za izradu programskog budžeta Ministarstva finansija (ažurirano u novembru 2019.) Uredba o lokacijskim uslovima ("Sl. glasnik RS", br. 35/2015, 114/2015 i 117/2017) Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem ("Sl. glasnik RS", br. 68/2019)	
Naziv opštine/grada:	Beograd	
Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:	Fondacija za ekološke aktivnosti Zeleni/Green Limes, Unija ekologa UNECO, UNEKOOP	
Indikator 1.3. U posmatranoj JLS upravljači zaštićenog područja III kategorije usvojili su planove upravljanja zaštićenim područjem koji obavezno sadrže: - saglasnost nadležnog organa za zaštitu životne sredine JLS; - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode; - saglasnost nadležnog ministarstva ili organa autonomne pokrajine ako zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa.	OCENA Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene	
NEPRIHVATLJIVO - planovi upravljanja zaštićenim područjem ne postoje ili ne sadrže potrebne saglasnosti, uslove i mišljenja organa i organizacija		
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - planovi su usvojeni sa zakašnjenjem do više od 1 godine		
U SKLADU SA ZAKONOM - planovi su usvojeni u zakonskom roku, sadrže saglasnost, uslove i mišljenja organa i organizacija		
IZNAD STANDARDA - U posmatranoj JLS svi planovi su usvojeni u skladu sa zakonom, javno su dostupni i objavljeni na zvaničnom veb sajtu		
Indikator 1.4. Planovi iz indikatora 1.3. se ostvaruju godišnjim programima upravljanja koji imaju saglasnost nadležnog organa JLS i dostavljeni su nadležnom organu do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Upravljač zaštićenog područja dostavio je izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa za prethodnu godinu do 15. decembra tekuće godine.	OCENA Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene	
NEPRIHVATLJIVO - Za planove upravljanja zaštićenim područjem nisu izrađeni godišnji programi u periodu 2020-2022 i nadležni inspekcijски organi ne sprovode nadzor		
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - postoje godišnji programi ali nisu izrađeni blagovremeno i inspekcijски nadzor se ne sprovodi nad svim upravljačima; nisu dostavljeni svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa		
U SKLADU SA ZAKONOM - godišnji programi su izrađeni blagovremeno u periodu 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; izveštaja o ostvarivanju godišnjeg programa se dostavljaju na vreme ili sa malim zakašnjenjem (ne duže od 3 meseca)		
IZNAD STANDARDA - Godišnji programi su izrađeni blagovremeno u period 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa su dostavljeni blagovremeno; godišnji programi i izveštaji su javno dostupni na veb sajtu JLS ili upravljača zaštićenog područja		
Indikator 1.5. % povećanja površine zaštićenih područja u JLS (ZP III kategorije u nadležnosti JLS) u odnosu na ciljeve utvrđene planskim dokumentima JLS.	OCENA Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene	
NEPRIHVATLJIVO - JLS uopšte nije predvidela proširenje zaštićenih područja; ostvarenost ciljeva je manja od 50%		
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - ostvareno je 50 – 80% zadatih ciljeva		
U SKLADU SA ZAKONOM - ostvarenost cilja je 80 - 100% u predviđenim rokovima		
IZNAD STANDARDA - % povećanja zaštićenih područja je veći od zadatih ciljeva		
Indikator 2.1. U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova (od uticaja na prirodu) nadležni organ JLS je pribavio: - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode; - mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode	OCENA Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene	

NEPRIHVATLJIVO - nadležni organ JLS nije pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu); prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti nisu usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima; ograničenja propisana aktom o zaštiti nisu preneti u prostorni i/ili urbanistički plan.	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) ali su uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	1	Mišljenja Zavoda za zaštitu prirode o ispunjenosti uslova su istekli 2022.
U SKLADU SA ZAKONOM - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	2	
IZNAD STANDARDA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima. Planovi su ažurirani u skladu sa novim saznanjima i podacima o stanju prirode i zaštićenih područja; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti se redovno ažuriraju u skladu sa izmenama planova područja posebne namene i/ili programa upravljanja zaštićenim područjima, kao i sa novim planovima i programima.	3	
Indikator 2.2. Važeći prostorni plan JLS: - sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima (zaštićena područja, zaštićene divlje vrste i pokretna zaštićena prirodna dokumenta) i evidentiranim prirodnim dobrima (područja, vrste i pokretna prirodna dokumenta od značaja za zaštitu, za koja nije pokrenut ili sproveden postupak zaštite); - sadrži podatke o ekološki značajnim područjima Evropske unije NATURA 2000 (posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica) koji su navedeni u Uredbi o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.) - sadrži podatke o (pokretnim i nepokretnim) objektima geonasleđa; - sadrži mere i aktivnosti o planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; - sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem. - Prostorni plan JLS je ažuriran (kroz izmene i dopune) sa aktuelnim stanjem zaštićenih područja koja su proglašena nakon stupanja na snagu prostornog plana	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - u prostornom planu JLS izostaju podaci o zaštićenim prirodnim dobrima ili su podaci netačni, nepotpuni ili zastareli; plan ne sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima;	0	Prostorni plan je potrebno ažurirati jer se u njemu navode samo informacije: "Avala je identifikovana kao Emerald područje i odabrano područje za dnevne leptire (PBA) i na osnovu toga je uvršćena u ekološku mrežu Srbije. Ukupne je površine 502 ha. Kao deo ekološke mreže, Avala je značajna i po jedinom nalazištu cinabarita u Srbiji (u blizini je otkriven i novi mineral – avalit). Područje se štiti radi očuvanja i unapređenja predeonih i pejzažnih vrednosti, raznovrsnosti oblika i pojave geonasleđa, životinjskog i biljnog sveta i negovanja tradicionalnih i istorijskih vrednosti. Predeo izuzetnih odlika „Kosmaj“ je proglašen zaštićenim 2005. godine. Identifikovano je i kao Emerald područje i odabrano područje za dnevne leptire (PBA) i na osnovu svega toga uvršćeno kao ekološki značajno područje u ekološku mrežu Republike Srbije. Ukupna površina zaštićenog dobra iznosi 3514,50 ha, u okviru koga su ustanovljena dva režima zaštite. Područje je zaštićeno radi očuvanja i unapređenja živopisnih pejzažnih obeležja i nenarušenih primarnih predeonih vrednosti, šuma i voda, raznovrsnosti i bogatstva biljnog i životinjskog sveta i staništa, dobara kulturne baštine, kao i radi obezbeđenja održivog razvoja, odnosno uređenja i korišćenja prostora koji ima prirodni, kulturno-istorijski, turistički, rekreativni i poljoprivredni značaj. Živi svet PIO „Kosmaj“ čini: 568 vrsta biljaka, 300 vrsta gljiva, 24 vrste gmizavaca i vodozemaca, 51 vrsta sisara, 96 vrsta ptica i veliki broj vrsta različitih grupa insekata od kojih je 17 vrsta novo za faunu Srbije. Ova područja čine sastavne delove ekološke mreže uspostavljene Uredbom o ekološkoj mreži („Službeni glasnik RS“, broj 102/10).

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - važeći prostorni plan sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima;	1	Prostorni plan je potrebno ažurirati jer se u njemu navode samo informacije: "Avala je identifikovana kao Emerald područje i odabrano područje za dnevne leptire (PBA) i na osnovu toga je uvršćena u ekološku mrežu Srbije. Ukupne je površine 502 ha. Kao deo ekološke meže, Avala je značajna i po jedinom nalazištu cinabarita u Srbiji (u blizini je otkriven i novi mineral – avalit). Područje se štiti radi očuvanja i unapređenja predeonih i pejzažnih vrednosti, raznovrsnosti oblika i pojave geonasleda, životinjskog i biljnog sveta i negovanja tradicionalnih i istorijskih vrednosti. Predeo izuzetnih odlika „Kosmaj” je proglašen zaštićenim 2005. godine. Identifikovano je i kao Emerald područje i odabrano područje za dnevne leptire (PBA) i na osnovu svega toga uvršćeno kao ekološki značajno područje u ekološku mrežu Republike Srbije. Ukupna površina zaštićenog dobra iznosi 3514,50 ha, u okviru koga su ustanovljena dva režima zaštite. Područje je zaštićeno radi očuvanja i unapređenja živopisnih pejzažnih obeležja i nenarušenih primarnih predeonih vrednosti, šuma i voda, raznovrsnosti i bogatstva biljnog i životinjskog sveta i staništa, dobara kulturne baštine, kao i radi obezbeđenja održivog razvoja, odnosno uređenja i korišćenja prostora koji ima prirodni, kulturno-istorijski, turistički, rekreativni i poljoprivredni značaj. Živi svet PIO „Kosmaj” čini: 568 vrsta biljaka, 300 vrsta gljiva, 24 vrste gmizavaca i vodozemaca, 51 vrsta sisara, 96 vrsta ptica i veliki broj vrsta različitih grupa insekata od kojih je 17 vrsta novo za faunu Srbije. Ova područja čine sastavne delove ekološke mreže uspostavljene Uredbom o ekološkoj mreži („Službeni glasnik RS”, broj 102/10).
U SKLADU SA ZAKONOM - prostorni plan JLS je ažuriran i sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima proglašenim nakon usvajanja plana;	2	
IZNAD STANDARDA - prostorni plan je ažuriran, sadrži sve neophodne mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleda, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasledom.	3	
Indikator 3.1.b O izradi planova upravljanja zaštićenih područja obavestena je javnost i sprovedena javna rasprava	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - više od 50% planova usvojeno je bez javne rasprave;	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - između 50 – 80% planova je usvojeno uz organizovanu javnu raspravu;	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - o izradi planova redovno je obavestavana javnost i sprovedena je javna rasprava u više od 80% slučajeva;	2	Za PIO Avala i PIO Kosmaj postoje dostupni zapisnici sa javnih rasprava za usvajanje planova upravljanja u periodu od 2021. do 2030. održanih 2020.
IZNAD STANDARDA - javnost je redovno učestvovala u izradi planova kroz organizovane javne rasprave; postoje objavljeni izveštaji o učešću javnosti ili su izveštaji dostupni na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja.	3	
Indikator 3.2. Upravljač zaštićenog područja je uključen u postupak izdavanja lokacijskih uslova, građevinske dozvole i izradu planova i programa koji imaju uticaj na zaštićeno područje, a koji su donošeni u prethodne tri godine (2020-2022)	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 50% slučajeva	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u manje od 50% slučajeva	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - upravljač je obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 80% slučajeva	2	
IZNAD STANDARDA - upravljač redovno učestvuje u izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. Dozvola	3	Upravljači učestvuju u izradi planova i programa
Indikator 4.1. U budžetu JLS za 2018, 2019 i 2020. godinu izdvojena su sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode i sredstva za izradu planiranih studija zaštite i sredstva su potrošena u skladu sa namenom	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode uopšte nisu izdvojena u poslednje tri godine; sredstva su potrošena za druge namene; uopšte nisu izrađene planirane studije zaštite.	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - rebalansom budžeta sredstva za zaštitu prirode su značajno smanjena; više od 50% sredstava za zaštitu prirode su potrošena za druge namene; više od 50% studija zaštite nije izrađeno.	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - sredstva za zaštitu prirode su predviđena u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine; više od 80% sredstava je namenski potrošeno; izrađeno je više od 50% planiranih studija zaštite.	2	
IZNAD STANDARDA - JLS kontinuirano (2020-2022.) povećava iznos sredstava namenjenih za zaštitu prirode; sva sredstva se namenski troše; u budžetu su izdvojena sredstva za zaštitu prirode u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine	3	

Objavlivanje Zelenih karata finansira Švedska preko Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). Za sadržaj ovog izdanja je odgovoran isključivo autor. SIDA ne deli nužno stavove i tumačenja izrečena u ovom izdanju.